„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком и недељом на целом табаку а уторником на по табака.

ЦЕНА ЈЕ ОВА
за Аустро-Угарску
на целу годину . . . . . 14 ф. — н.
на по године . . . . . 7 ф. — н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
За Србију (у злату)
на годину 32 дин. на пола године 16 дин. на четврт године 8 динара.

ЗАСТАВА.

ОГЛАСИ рачунају се по 6 новч. од сваке врсте сваких ситних слова, за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“ у Нови Сад.

НЕНАПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се

РУКОПИСИ не враћају се натраг.

Поједини бројеви стају 10 новч.

лист целокупне српске народне слободоумне странке.

БРОЈ 29. У Новом Саду у уторак 23. фебруара 1888. ГОДИНА XXIII.

ИЗБОРИ У СРБИЈИ.

Ми смо у прошлом броју „Заставе“ сасвим тачно предвидели, како ће се свршити избори у Србији. Од 156 посланика, које народ бира, нису добили либерали заиста ни 20.

Овако, као што је радикална странка јуче победила, није победила до данас ни једна странка у Србији. Но друкчије није ваљда нико од обавештених ни очекивао.

Године 1883., победили су радикали на изборима мал те не исто тако сјајно. Онда је у Србији владао Гарашанин, а притисак беше ужасан. И опет су зато радикали оне године изабрали далеко преко две трећине посланика. Остало је било напредњачко; либерали добише 7—8 посланика.

Затим су настала тешка времена. Дошао је на владу Христић . . . радикалне вође беху у тамницама и емиграцији, радикална странка остаде без листа. Но у том тешком времену, а под нечувеним притиском умели су радикали да изаберу по 50 и више посланика, дочим су либерали имали 7, 8, до 10 посланика.

То јасно показује, какав је огроман, несравњив уплив имала радикална странка у народу. Не треба се дакле ни мало чудити, што су избори од 21. фебруара испали овако сјајно по радикалну странку.

На изборима лањске године, за време либерално-радикалне владе, добили су радикали 86 посланика а либерали 50. Па откуд данас ова промена?

То није тешко разјаснити. У оно време истакли су били либерали јавну лозинку: „Либерали и радикали су се удружили, дакле је све једно, а био изабран либерал, а радикал.“ Но то су либерали говорили само јавно, а министар полиције Радивоје Милојковић употребио је многа недозвољена средства да се избере што више либерала. Та средства била су тако груба, да су радикали хтели да кидају због тог савез, а само су зато одустали од расцепа, да им се не пребаци ма са које стране сувиша пренагљеност. У осталом сви напори Радивојеви осташе без стварног успеха, јер радикали су поред свег тог имали скоро двапут више посланика но либерали.

Може неко рећи, да је овако горостасном успеху радик. помогао и тај случај што су на власти. Јер у Србији, нарочито у Београду има подобар број бирача, који увек пливају уз воду, дакле уз владу, па ма која влада била. Не поричемо да нема таквих људи, али радикалну странку тешко да су и у једном месту извукли ти људи, јер је већина коју добише радикали била мал те не свуда огромна, а у врло много места беше избор једногласан.

Међутим чин, што су радикали данас на власти, као да је ипак увећао број њихових присталица. Многи у Србији, који су вечито слушали, како су радикали „неспособни за владу“, како су они „разстројавачи елемент“, под којима би морала пропасти Србија, уверише се данас очигледно, да су били на кривом путу, јер су радикали за време своје кратке владавине, све те потворе утерали у лаж.

Истина је, да су либерали развили у последње време можда нечувену агитацију против радикала. Користили су се слободом писања и слободом кретања, коју су дозволили радикали, те су грдили, пањкали и омаловажавали радикале, да се човеку, који је све то читао и слушао, морала дизати коса на глави. Но ми смо предвидели, да с лажи и подметањем неће либерали далеко дотерити, и то се испунило. Радикални лист „Одјек“ није се ни осврнао на та подметања; тек последње недеље написа два-три чланка истине ради, ал по своју прилици народ у Србији био би и без тих чланака на чисто.

Ми се искрено радујемо овој победи радикалне странке, јер не само да је она најбоља и најнапреднија од свију данашњих странака у Србији, него верујемо још и у то, да ће јој после озбиљних напора и рада испасти за руком, да поведе Србију бољој будућности у сваком погледу.

Шта су радили Чивути монополаши дувана у Србији?

Београд 20. фебруара.

Јављено вам је већ, да су учињени кораци, да се Србија опрости Чивута, који су држали под закуп монопол дувана. Монополаши су чуда чинили у Србији. Неће бити згорег, да чујете, како и на који начин је експлоатисала закупник дувана „Лендербанка“ српски народ и Србију. Њени чиновници гулили су ужасно произвођаче дувана — сељаке.

По закону о монополу дувана одређено је време за које мора сваки произвођач да преда свој дуван у лендербанчине магацине. По предаји одређује се мешовита комисија од стране „Лендербанке“ и полицијске власти, која има дуван да процени. Кад се процени, онда би требало да се исплаћује.

Но тако се није радило. Произвођач учини све, што по закону мора, а ево шта ради „друштво за закуп монопола дувана у Србији“ и њихови чиновници, који су већином Чивути.

Време је, да се дуван у магацине предаје. Агентура изашље своје изасланике по селима. Ови иду од једног до другог и купују дуван испод руке буд за што. Да би могли произвођаче задобити, они им говоре: „Ако дуван предате магацинима, нећете новац скоро добити. Чекаћете неколико месеци.“ Сељак, који је цело лето пропустио, док је тај дуван израдио, потрошио и последњу пару на њега, очекује, да дуван преда, да новац прими, да порез плати и своје најнужније потребе подмири. Приступе и продa га по врло ниској цени, тако, да ако би га требао продати по 4—5 динара, да само новац прими, по 1—2 динара киту. Па шта ће, екзекутор је на прагу, порез треба да плати.

Но то није све. Произвођач прода и редовним путем свој дуван. Преда у магацин. Дуван се процени, треба да се измери. Ево како се „поштено“ мери: Произвођач измери свој дуван пре но што ће га у магацин предати. У магацину много мање!

Ствар је свршена. Десет и двадесет кила украсти на сто, то није баш тако мало.

Буд краду на мери, туд и код исплате закидају. У агентури нема за сад — веле — новаца за исплату дувана. Но ако произвођач престане, да нешто шконтира, г. благајник ће најпосле и „узајмити“ (нигди с друге стране, већ из касе) па ће исплатити. Украло се при мерењу, чекало се толико време, па сад и да се шконтира! А кад се не шконтира, онда се чека, дуго се чека.

У каси има за исплату дувана злата и сребра, и само с тим новцем мора да се исплаћује; но благајник то злато и сребро претвори у бакар. Он добије на сваки наполеон 40 пара а на дукат 20 пара ажије за свој џеп.

Бакар завијен у папиру; развије их сељак, у једном мање 40 пара, у другом 20 пара, у трећем потпуно, у четвртом по динара мање. Нема коме да се потужи, јер за монополаше није било суда. Тако Чивути, које напредњаци доведоше овамо, да нас глобе.

Но сад се радикална влада постарала, да Србији скине ту беду с врата. На томе ће јој цела Србија рећи — хвала!

Заступници управе монопола поднели су српској држави два предлога о раскиду монопола дувана. Ево их:

Први је предлог, који су пуномоћници друштва изнели, тај, да монопол дувански пређе са свим у државне руке и да држава српска прими и откупи цело подузеће у његовом фактичком стању, а у накнаду за раскид уговора о закупу дуванског монопола на 25 година да буде дужна дати друштву 500.000 динара.

Други је предлог, који су пуномоћници друштвени, поднели министру финансије у томе, да уговор о закупу у начелу остане али да се измени на овим начелима: 1. да држава има половину од целокупне добити, (у место досањих 15 проц.) коју би закуп монопола годишње донео, а да акционарима гарантује 7 проц.; 2. да три Србина, које држава одреди, буду чланови главне управе закупа монопола и да се уједчи државна контрола и 3. да се уговоре боље погодбе за домаћу производњу дувана.

Оба ова предлога они ће на писмено поднети у обливу прелиминарног уговора, који је за друштво с места обавезан а за државу српску тек пошто и ако народна скупштина једно или друго реши. **М.**

Зло време у Црној Гори.

„Глас Црногорца“ пише. „Од Пиве, Језера и Шаранаца, стижу нам овђе гласови, да по тајем сјеверњијем крајевима народ много страда и злопати од великог снијега и мраза. Па нека што је снијег тако велики, што га нико никад толикога запазио није, но је према томе исто тако и мраз велики. Па да је тишина, опет би се све лакше подносити и трпјети могло, него непрестано сјеверни вјетар брише, који највише зла чини.

Кад је ма колик снијег а вјетра није, људи га раскидају лопатама до својијех сијена и млина, и ове раскидане учињене пртине (тражине) повежу село са селом; а кад је вјетар те ове тражине забрисава и преравњује, онда је највиша незгода. —

Као што сад чујемо да у једноме истоме селу ближње куће по за мјесец дана се не могу састати нити што једна за другу знати. Осим што су куће преравњене са снијегом, те се у њих улази одозго кроз прокопану рупу сњежану до врата кутњије, још су преравњене и за трпане у снијег и велике дебеле горе, које нијесу по какву брду но по равнини и доловима. Тако су исто све долине изравњене, те се све у равнину претворило. Од великог преобраза на земљи, већ је мјештанима изишла слика из очију од њиховог родног мјеста, те им се чини да се сад налазе у некоме другоме крају свијета. Ноћњо и дневно раскидавају снијег са

ЛИСТАК.

ДА ЛИ ОПАДАМО БРОЈНО?

(Из пакрачке дијецезе.)

У стању сам, да саопштим поштованим читаоцима „Заставе“ податке о кретању народа српског у дијецези пакрачкој од год. 1876. до 1886. из којих ће се видети, да наш народ бројно не опада, ма да се и врло споро множи. Просјек од 10 година већ прилично може бити равнало за даље рачунање. Економска криза, која у све амо крајеве влада тамо већ од почетка прошле десетине овога вијека, или од кад су настали порезни уреди много је нашег свијета овамо затрла и у просјаке одагнала. Тој финансијској системи придружио се хваљени закон о диобама тако, да су та два фактора силно зло увукла у народ, које је сметало свежијем бројном напредовању. И ма да ни данас још та два фактора нијесу престала дјеловати са свијем, опет је кренуло на боље, а даће Бог те ће још и боље бити, кад та криза једном престане. Разгледање наше узећемо према подјели протопрезвитерата у највишем решкрипту.

	Умрло од год. 1876. до 1886.	Родило се од г. 1876. до 1886.
I. Протопрез. бјеловарски		
Бјеловар — — —	2722	2909
Болфан — — —	883	887
Копривница — —	54	124
Болч — — — —	939	947
Пeратовица — —	1266	1520
Липовчани — —	1615	1725
Војаковац — —	1085	1210
Капела — — —	1139	1175
Љепавина — — —	1026	1136
Вел. Мучна — —	702	776
Ровиште — — —	1725	1732
Плавшинци — —	1218	1334
Поганац — — —	1868	2190
Салник — — —	245	256
Средице — — —	699	727
Загреб — — —	334	587
Сјеверин — — —	855	980
Барна — — —	958	1281
Пашијан — — —	1080	1402
Новосељани — —	1060	1125
Бршљаница — —	1310	1510
Вуковије — — —	530	620
Грђевац — — —	1091	1372
Грубишно поље —	1289	1497
Миклеушка — —	989	1270
Ступовача — — —	957	1253
Турчевић-поље — —	904	1071
Беденик — — —	738	637
Писаница — — —	2880	2541
Иванић-Фестунг —	30	22
Трешњевица — —	653	569
Зденци — — —	955	653
Пављани — — —	1707	1571
Канижа — — —	23	19
Нарта — — —	1549	1447
Прот. Бјеловарски свега	38,278	40,075
II. Прот. Дароварски		
Даровар — — —	1287	1485
Доњани — — —	574	749
Бастаси — — —	1649	1789
Катинци — — —	1000	1104
Бајела — — —	1416	1489
Брестовац — — —	513	576
Бучје — — —	2586	2657
Граовљани-Сирач —	880	960
Слобоштина — —	916	949
Смољановци — —	1080	1222
Чечавац — — —	992	1173
Шуметљица — —	774	867
Боломаче — — —	685	718
Пожега — — —	1050	1069
Пака — — —	509	618
Мајар — — —	613	639
Лоћица — — —	1149	1311
Градиште — — —	988	1038
Поучје — — —	810	823
Брачевци — — —	771	946
Трештановци — —	430	508
Ветово — — —	321	391
Набрђе — — —	650	614
Кусоњи — — —	1519	1510
Пакрац — — —	1422	1306
Уљаник — — —	1273	1177
Торањ — — —	846	751
Каменска — — —	1159	1139
Протоп. Дароварска свега	28229	29427
III. Протопопијат Вочински.		
Вочин — — —	3159	3393
Борова — — —	1029	1143
Вировитица — —	45	49
Гатиште — — —	700	810
Газије — — —	475	505
Доброваћ — — —	630	704
Кјаса — — —	993	1100
Дреновац — — —	1407	1561
Кућанци — — —	471	525
Мединци — — —	894	1026
Српски Михољац —	611	751
Мељани — — —	741	1013
Меклош — — —	545	557
Ораховица — —	1092	1119
Слатина — — —	1154	1327
Сувамлака — —	570	556
Буковица — — —	674	568
Капелна — — —	684	677
Обрадовци — —	567	522
Лисичине — — —	896	840
Протоп. Вочински свега	17342	18746
IV. Протопоп. Н. Градишки.		
Нова Градишка —	986	1183
Медари — — —	551	666
Окучани — — —	1140	1203
Стара Градишка —	733	780
Јабланац — — —	952	1031
Грђани — — —	710	805
Чаглић — — —	841	1017
Бодегрији — — —	742	918
Раићи — — —	1654	2225
Ловска — — —	944	1399
Кукуњевац — —	648	937
Суботска — — —	871	1114
Рогољи — — —	1233	1481
Свињар — — —	245	336
Кобаш — — —	756	930
Брод — — — —	377	414
Ново Топоље — —	433	456
Клокочевик — —	934	1040
Врбовљани — —	1087	1086
Прот. Н. Градишки свега	16446	18725

својијех кућа, и исте изнутра подупиру са јакијем подупирачима, да им снијег кров кутњи не провали и не подави их. Стока им по више дана лежи у затвору, сијено јој уносе те је хране; кад је испуште на поље, женке се од великог мраза невремно растављају са својом млади. Не нека мјеста се појединим домаћинима по цијелу стоку премело или понијело.

Неки дан Божо Копривица из Пиве, села Недајна, немајући сијена близу куће, принуђен буде јавити стоку на неко далеко сијено. Кад је од куће пошао није било превелике мећаве; пошто се одаљи за једно пола сахата, поче мећава све јаче ударати и један му поједан брав отимати и односити, као оно какву лакшу рутину. Пошто је Божо мислио код тога сијена становати са стоком; а без сијена немајући се куд враћати кући, приснажи напријед к сијену, не били штогод од своје стоке уђерао и спасао. Али како и мећава приснажи, на један пут понесе му сву стоку, 180 брава, и побаца је на хиљаде метара у једну велику провалију, тако звану Сушицу. С Божом је било још двоје момчади, од којијех је једно носило острагушу, те сад мећава почне и њих ваљати по снијегу. Они се похватају и почну радити сад да своје животе спасу. Мећава и њих тројицу понесе и поваља по снијегу; овоме момчету опане острагуша и изгуби је; најпослије нађу на једно грмење, које је вирјело из снијега, одмах се за ово похватају и повежу једнијем конопом, који се при Божу намјерио био за везање сијена. Овђе су привезани трајали, док је мећава мало попуштила, те су једва живи дома убјежали без иједног живинчета. Подобно овоме десило се још случајева по Језерима и Шаранцима при Сињајевини.

Али су све ове досадашње штете и страдања појединијех домаћина ситна и мала према општој штети и страдању, које се иза брда ваља. Давно је квинтал сијена изашао на 2 ф., па би изишао и на више, но га нема нико на продају. Народ се преварио и зазимио за два пута вишу стоку према сијену, које је прошле године доста слабо родило.

Кад су неке прве прошле године биле слабе са сијеном, дешавале су се лаке зиме, тако да је животиња живјела о паши са малом припомоћи сијена; народ је том надеждом и прошле јесени кријењен био, а ни проласка (продаје) животињи било није као другије година. А занајвише ови народ, као у планинској дивљачкој земљи, не може никако живјети што не би имао доста стоке да му ова земљу добро не нађубри и улитоми за рађање хлеба и то највише јечмена; те с тога и морају са стоком ризикати и зимити је више но сијена имају, каошто су и овог реда учинили. Сад се кају, али је већ доцкан. Готово од првог дана јесени пала им је животиња на само сијено без имало помоћи од паше, те су већ готово све сијено потрошили. А тамо и кад је најљепше и најраније прољеће, сијено треба и по Ђурђеву дне. Тамо се доста пута дешавало да поцрка од глади по силна животиња на почетку маја око дана пророка Јеремије; то је међу тијем народом и остала пословица: „Јеремије јуне дере".

Народ је без сијена много уплашен, а и својом је физичном снагом много смалаксао борећи се са великом силом шњежаном и са сјечом и вуцидбом горе (брсти) коју им је влада, увиђајући нужду, одобрила кресати".

Саберемо ли све протопрезватерате:

	Умрло	Родило се
Бјеловарски — —	38278	40075
Дароварски — —	28229	29427
Вочински — —	17342	18746
Новоградишки —	16446	18725
чини свега	100295	106973

т. ј. **прираст душа у пакрачкој дијецези од год. 1876. до 1886. износи 6678.**

Лако се даде видјети, у којим парохијама опада број душа, јер сам те парохије метнуо у сваком протопрезвитерату на пошљедња мјеста.

Занимљиво је и то, што се опажа, да се наш народ већма губи т. ј. слабије множи у Хрватској (протопр. Бјеловарске) него у Славонији, јер дочим је за овијех 10 година у Славонији прирасло на 62.017 равно 4.881, то је у исто вријеме у Хрватској на 38.278 душа прирасло тек 1.797 душа.

Не бих рад да истрчим са својим судом, па ипак чини ми се да је узрок томе слабо заузимање позванијех фактора око ширења српске свијести. Знамо да је одлична црта Србинова и његово крсно име. Те прте, која карактерише свуда Србина у Хрватској готово нема. Не ћу рећи да нема само гостби и онијех домаћијех церемонија о крсном имену, него управо тамо има велика сила православнијех српскијех кућа, које незнаду ни које им је крсно име њихово. Од куд то нијесам могао до сад још дознати. Свештенство, а и други с њиме, требало би да подигне тај тамо пали, а свакако за Србина врло важни и значајни народно-црквени обичај. „Ко крсно име служи оног' и помаже" вели наша народна пјесма, Не мислим, да се подизањем крсног имена подигну и оне пијанке и гостбе, што су обично с тијем скопчане, али би свакако требало народу растумачити ону лијепу страну крсног имена и значај његов по Србина, јер баш онај не слави свог крсног имена право, ко проводи тај дан у пијанки и банчењу, а не у лијепој оној српској наздравици или „Славној молитви" како то вели г. прото Беговић у својој књизи: „Живот и обичаји Срба Граничара" на стр. 38. Ко је имао прилике да буде очевидац славе те у кући нашег ратара, тај ће тек моћи лако појмити велики значај тога обичаја, и рекао бих да се Србин нигдје српскије (да се тако изразим) не осјећа, него у тај ма.

То би био један од узрока слабом множењу у хрватском дијелу пакрачке дијецезе. Други ће бити без сумње навала странаца — колониста, који су поплавили цијелу бјеловарску жупанију. Дође странац у српско село (а и у друга) па купи за 1000 ф. цио посјед Србинов, а Србин, који нигда није видио толико новца, мисли, да се толики новац нигда потрошити не може, па се полакоми, а послије двије три године иде странцу па му на надницу за 30—40 кр. ради своју рођену негда земљу само да се лебом рани. Срамота заиста велика особито кад још знамо, да је Србин бољи радин, него странац, али је овај чуварнији од Србина. Истина је додуше, да ни те колонисте не стоје добро, али ипак како тако таворе.

Срећа те се и наш ратар амо већ освијестио. Већ се опажа по многијем крајевима рационалније господарење. Има их додуше још повелик број, који морају материјално пропасти, али они који нијесу до тога дошли неће више ни доћи. И штатистика кретања нашег народа у овијем крајевима биће нам веселија — надам се — године 1896. но ова до 1886

Дало би се још по која из горњих бројева извести и рећи, али то ћемо оставити поштованим читаоцима нек и сами извађају, што желе и хоће, а ми смо с овијем хтјели само да покажемо, да наш народ бројно не опада, него да се множи. Па бројевима смо ето то и доказали за велики један дио народа нашега.

ψ.

Политички преглед.

Исплата привремених дугова државних у Србији. Од недавно учињенога зајма већ је исплаћено седамнајст милијуна динара, привременога дуга државног. Овај је део дуга сав готово био на страни. Сад је „Одјек" у стању да поуздано јави и то, да ће министар финансија данас или сутра позвати и све имаоце бонова државних у Србији да их нашој благајни управе зајмова поднесу на исплату.

Уставни одбор у Србији. После дуже паузе ономад, у среду, имао је целокупан уставни одбор своју седницу под председништвом министра правде г. Гершића, који је у исто време и члан ужег уставнога одбора. На овој седници целокупнога одбора председник је реферовао о раду ужега уставнога одбора, саопштивши и разлике о мишљењу, које су се јавиле код неколиких питања уставних, па је, за тим пред одбор изнео и израђену основу предлога за нови устав, коју је спремио ужи одбор. После омање дебате и претреса решено је на предлог председников, да се израђена основа предлога, коју је ужи уставни одбор спремио, литографише и тако литографисан међу све чланове уставнога одбора разда, те да сваки члан могне ту израђену основу проучити. За време док се ово буде радило учиниће се и неке измене у уставном одбору, услед тога, што су неки досадашњи чланови одбора спречени службеним послом да и даље врше дужност одборску.

„Глас Црногорца" и „Пешт. Лојд." Ни једне чивутске новине не воле тако да се очешу о Црну Гору и Црногорце, као великочивутски лист „Пешт. Лојд". Њему ништа не смета што стоји Тиси, дакле угарском министру-председнику уз десно колено, да најпогрдније и најружније говори о суседној земљи и њеном владару, који у добрим одношајима стоји према нашој држави. Из Црне Горе се није могло тим истим путем — новинарским — одговарати, јер на Цетињу има само један политичан лист, а то је „Глас Црногорца", који је уједно и званичан лист црногорске владе. Као такав, „Глас Црногорца" не може равним начином да одговара на нападаје, већ или мора да ћути на све те безобзирне нападаје, или у врло благој форми да их само одбија од Црне Горе. Такво одговарање читамо на најновија насртања „Пешт. Лојда" у најскорашњем броју „Гласа Црногорца," који нам је стигао. Ево шта се ту међу осталоме вели: У пређашњу недељу, 31. јануара (12. фебруара) донео је тај лист („Пешт. Лојд") уводни чланак из војничког пера, у коме писац изјављује уверење, да би Аустрија, ако би се ради Бугарске (или ког другог балканског посла) заратила са Русијом, остала без помоћи своје силне савезнице, велике Германије, а цесарска би се војска морала крвавити на четири бојишта: У Подолији, Волинији, можда у Румунији, па и у Боци Которској и Херцеговини, где би црногорске чете (czernagorischen Horden) опет покушале да по старој навици својој терају свој разбојнички занат." Лепо! Ми смо уверени да ни мађарском народу ни мађарској влади није до тога, да без невоље задева ни малих суседа цесаревине као што је Црна Гора. За то нам је мучно било разумети, што би „Пестер Лојду," које навек милује да се намеће као пријатељ и верник тој влади и том народу, што му би, те овако жуто навали на на нас." На уводан чланак у „Пешт. Лојду," од 3. (15.) фебруара који је цео „посвећен" Црној Гори одговориће „Глас Црногорца" у идућем броју.

Бугарско питање. По ономе, да нису пристале на руски предлог Аустро-Угарска, Енглеска и Италија, мисле неки политички кругови као да је бугарско питање заспало и да се неће скоро решити. Међутим изгледа као да није сасвим тако. Говори се, да Русија спрема сад други предлог, управо спрема се, да изађе са предлозима, шта да се ради, кад би Турска учинила оно, што је она најпре предложила, а то је: да каже принцу Кобургу, да му нема места у Бугарској као кнезу. Немачке новине тврде, да би бугарско питање тада кренуло својим током.

Вести из места и са стране.

Последња српска забава ових месојећа у Новоме Саду. Српско читаоничко певачко друштво приређује 5. (17.) о. м. — у суботу пред беле покладе — „беседу с игранком" у дворани српског народног посоришта, а у корист своје благајне. У садржају првог т. ј. главног дела забаве, као што смо с поуздане стране обавештени, увршћено је све оно, што се на српској забави пожелити може. Напомињемо, да се поред песама, које ће певачко друштво у женском, мушком и мешовитом кору певати у распореду налази и говор, декламација и свирка. Како се ово певачко друштво тако рећи у своме зачетку налази, те се за сад једино од при помоћи честитих српских корпорација и од прилога појединих родољубивих Срба у месту издржава, препоручујемо ово младо друштво свима нашим сугрђанима Србима, — јер смо се и сами досад у више прилика о његовој честитости и напредку уверили. Треба да у што већем броју ову забаву певачког друштва посетимо и тиме му поред материјалне користи и моралну потпору пружимо, јер су то услови, без којих ни једно, па ни ово друштво постојати не може.

Парница против „Трибуне". Као што из Колошвара јављају, ондашње државно одветништво покренуло је парницу против румунског слободоумног листа „Трибуна", што у Сибињу изилази а због чланка, у ком се говорило о изборима у карансебешком срезу.

Брзо путовање. Кад се веже српска железница са бугарском, тад ће „Оријент-експрес" путовати од Париза до Цариграда 78 сати, и то: од Париза до Беча 27 часова, од Беча до Београда 14 часова, од Београда до Цариграда 38 часова. До сад су путници из Париза стизали у Цариград преко Варне за 87 часова.

Најновије вести.

— У Суботици је изабран за посланика владин присталица Антуновић са већином гласова. Његова два противника била су такође владине присталице.

Избори у Србији.

Од нашег београдског нарочитог извештача добили смо о току избора у Србији ове брзојаве:

— Београд, 21. фебруара (10 сати пре подне). Огромном већином гласова изабран чисто-радикални бирачки одбор за варош Београд. Гласање у Београду почело у највећем реду. Пред изборном двораном стоје 600 радикалних и до 80 либералних гласача. — По добивеним брзојавима изабрани су у унутрашњости аклмацијом: У Омољу Анта Радосављевић радикал, у Голупцу Риста Поповић радикал. — У Нишу ушло у бирачки одбор 2 радикала, 2 либерала. Гласање траје. У Крагујевцу и Шапцу бирачки одбори од самих радикала.

— Београд, 21. фебруара (12 сати). У Београду гласало досад за радикалне кандидате 327, за либералне 34 гласача. — У Зајечару радикални бирачки одбор. Присутно 200 радикалних бирача. Радикални кандидат др. Лаза Илић без против-кандидата. — У смедеревској Паланци Пера Тодоровић фузниоиро се са напредњацима и либералима. Они гласају на њега. Перина пропаст извесна. Бирачки одбор радикалан. Тамо се налази и сам Пера лично. — Изабрани су ови посланици: У Дервену Вуча Николић радикал, — у Жабаре (пожарев.) Мата Максимовић и Милосав Степановић радикали.

— Београд, 21. фебруара (2 сата после подне). У Свилајнцу изабрани: Дим. Катић, Драг. Илић и Гаја Милорадовић радикали, — све једногласно. — У Шопићу изабран: Мића Бранковић радикал. Либерални кандидат савршено пропао. — У либералном Петровцу (бира 4 посланика), радикални кандидати добили савршену већину. Рибарац добио 5 гласова! — У Гор. Милановцу изабран Максим Сретеновић радикал. — У Смедереву се гласа. Радикални Максимовић 202, либерални канд. 36 гласова. — У Крагујевцу: радикални Паја Вуковић 200, либер. Туцаковић 112 гласова.

— Београд, 21. фебруара (3 сата после подне). — У Београду гласало до 3 сата на радикалне: Раку Миленковића и Тасу Банковића 507, на либералне: Јову Кремановића и Јову Анђелковића 86 бирача. Гласање траје. Има још много гласача. — Изабрани су: за срез рамски Андра Љубичић и Лазар Косић радикали, — за срез моравски Станко Петровић радикал, — за срез параћински (апсолутном већином) Лазар Бошковић и Милан Илић радикали, — за срез алексиначки Коста Таушановић и Ђока Брачинац радикали (без против-кандидата), — у Ћуприји добио радикал Милија Ристић 179 гласова, а либерално-напредњачки кандидат Величковић 13, чисто либерални Микић 3 гласа. — Нигде није било насиља, нигде није поремећен мир. — Изабрано је досада (3 сата по подне) 21 радикал, 2 либерала.

— Београд, 21. фебруара (5 ½ сах. по подне) Изабрани су у Аранђеловцу поп Јоца и Љуба, у Рачи Благоје Божић и Милосав Јевтић Крајишки срез: Михајло и Милан Григоријевићи, Доњи Милановац: Божа Куматровић, Љубички срез Н. Протић и Чвркић, мачвански срез Смиљанић, Ђошлић, Кучево: Радуловић адвокат, Кознички срез: Љеиинац и Костић, — све радикали и то већим делом једногласно. У Београду гласало на радикалне 672, а на либералне кандидате 114 бирача. Радикала изабрано свега 54. — Либерала изабрано 4.

— Београд 22 фебруара (у 11 сати пре подне.) Према до сад познатим резултатима изабрано 130 радикала 13 либерала и 7 су сумњиве боје. У Београду продрли су радикали најсјајније. Избори текли свуда мирно и у реду. Из неких места нема још извештаја. Званично резултат није још састављен.

— Београд, 22. фебруара по подне. (Вест будимпештанске коресподенције) Радикали сјајно победише. Они имају 130 посланика; либерали 12, без боје има 8. Још није познат избор из 6 изборних места.

БРЗОЈАВИ „ЗАСТАВИ."

(Стигли 22. фебруара у вече.)

Београд. 22. фебруара. (Од нашег нарочитог извештача). По приватним вестима било је у Бугарској 19-ог фебруара, као на дан сан стефанског уговора и стрељана бугарских устаника у Рушчуку (1887. год.) — озбиљних немира и то у Плевни, Габрову и Румелији. Подробности фале.

Букурешт. Поговара се, да је Ђика позван да састави ново министарство. Брећано је обрекао да ће га у том помоћи.

Берлин. Цар се поболео.

Будимпешта. Посланик Павле Шомић умр'о је. Министар правде поднео је сабору предлог о постављану помоћних судија код краљевске табле. Законска основа о порези на шећер примљена је од сабора.

Суаким. Дервиши су напали на варош, но одбијени су. Њихових је пало више стотина мртвих. Енглези су том приликом изгубили 5 мртвих 14 рањених војника.

Трговина.

= **Нови Сад**, 22. фебруара. (5. марта.) Зима се подмладила. Сметови су велики, жељезне су пруге завејане. Реке су залеђене о пловидби ни помена нема. На житарским пијацама промет са свим застао. Нити је од доле на горње пијаце довоза нити је са горњих пијаца у иноземство извоза са раном. На доње наше житарске пијаце нема никојега зрна. Највише се кукуруз тражи за израну домаће живине и свиња. Шеница новосадска и шајкашка 6 ф. 60—70 н. Наполица 5 ф. 50—60 н. Зоб 4 ф. 50—70 н. Јечам 4 ф. 50 н. Кукуруз 5 ф. до 5 ф. 10 н. Све од 100 кгр. И у послу са наши производи је застала радња са поновљене зиме. Са стране није купаца. Но нису ни продуценти наши вољни продаји своје робе сад у ово још трајуће зимње доба. Цене пасуљ 12—13 ф. Кромпир 4 до 5 ф. Лук црни 4 — 5 ф. Маст 60—64 ф. Сланина 58—60 ф. све од 100 кгр.

Вино се слабо тражи. Цене су без икакве промене.

ОГЛАС.

МАНУФАКТУРНА ТРГОВИНА

СТЕВАНА Д. ШИЋАРЕВИЋА

У Т. БЕЧЕЈУ

потребује једног старијег спомоћника. Који мађарски говори, имају првенство. Ступити могу одма. 1—3

Власник и издавалац Милија Тонић рођ. Милетић. Одговорни уредник Јаша Тонић. Српска штампарија дра Светозара Милетића.